

[P. Munch.]

Standpunkt, den offentlige Mening i Danmark paa ethvert givet Tidspunkt er naaet til.

Dermed er intet sagt om Evnerne hos det højtærede Landstings Medlemmer. Jeg er fuldkommen villig til at anerkende, at i Dygtighed staar Landstingets Medlemmer ganske ved Siden af Folketingets, men enhver, der vil se paa en Medlemsfortegnelse over de to Ting og tænke over, hvilke Personer de forskellige Navne dækker over, vil være fuldkommen paa det rene med, at Landstinget efter Forfatningen af 1915 ikke tilfører vort Rigsdagsliv og vor politiske Gerning en særpræget Indsigt, en Indsigt af anden Karakter end den, der kan findes i Folketinget. Det er ligesom et Dobbeltbillede, der fremkommer, naar man tænker paa den Indsigt og den Indsats, der kan komme fra de to Tings Side. Landstingets Sammensætning giver det med Hensyn til Arbejdsdygtighed og Kundskab paa de forskellige Omraader et Præg, som er ganske det samme som Folketingets. Det er dobbelt Arbejde at have de to Ting, rent bortset fra det politiske, at det betyder en Fordel for de Partier, som holder igen, som stemmer sig imod Udviklingen, at der findes et saadant Landsting.

Overfor den Betragtning, som den ærede Ordfører for Partiet Venstre (Elgaard) allerede vendte sig imod i Gaar, før den var blevet fremsat under disse Forhandlinger, har man i Virkeligheden kun eet Svar, nemlig dette, at det kan ikke lade sig gøre, for man kan ikke faa Landstinget til at afskaffe sig selv. Dertil vil jeg sige, at dette beror udelukkende paa Partiet Venstre. Den Dag, Partiet Venstre vil være villigt dertil, vil der være et fast og sikkert Flertal i Landstinget for Landstingets Afskaffelse. Og dertil kan jeg føje, at Tilstanden kan jo komme til at indtræde ogsaa uden Partiets Venstres Villighed dertil.

Jeg vilde altsaa anse Landstingets Afskaffelse for at være den rette Løsning af det foreliggende Spørgsmaal, og det vilde være en Løsning, som var langt mere betydningsfuld for hele vort politiske Liv end nogle Ændringer af Folketingets Medlemstal.

Men selv om man nu vilde bevare den partimæssige Fordel, som det i nogle Aar kan være at have dette Landsting til Varetagelse af visse Partiers Interesser, vilde man dog meget vel kunne foretage

en Indskrænkning af Rigsdagens Medlemstal uden at lade denne komme til at ramme Folketinget ensidigt, hvad tidligere Talere jo ogsaa har fremhævet. En Indskrænkning paa 7 Medlemmer af Landstinget og en dertil svarende Indskrænkning paa 14 Medlemmer af Folketinget er der ingen som helst forfatningsmæssige Vanskeligheder ved, og derved vilde jo blive opretholdt det Forhold mellem Folketingets og Landstingets Medlemstal, som efter Grundlovens Karakter og Mening dog bør opretholdes, saa længe Begrebet en forenet Rigsdag overhovedet bestaar. Jeg føjer for øvrigt til, i Tilknytning til en Bemærkning af den ærede Ordfører for Partiet Venstre, at personlig er jeg af den Opfattelse, at man i Stedet for det nuværende Landsting kunde have Brug for et snævert raadgivende Udvalg til Tilrettelæggelse af adskillige økonomiske Spørgsmaal, efter det Forbillede, som er givet dels i Frankrig, dels i Tyskland. Derved vilde lidt, ikke meget, af den Besparelse forsvinde, som kunde opnaas ved Afskaffelse af Landstinget.

Det andet Hovedhensyn, der har været anført, har været Ønsket om at se de gamle Valgdage eller rettere sagt de gamle Enkeltmandskredse genopstaa i al deres Herlighed. Vi ved jo alle, som har færdedes ude blandt Vælgerne, at meget hyppigt træffer man en Mand, der siger: det er dog en kedelig Maade, vi holder Rigsdagsvalg paa nu! Der var ganske anderledes Fornøjelse ved det i gamle Dage. Da kom vi paa Valgdagen ind til Rudkøbing, og fra Tribunen dernede, paa hvilken I. A. Hansen havde staaet i 1849, hørte vi Kandidaterne skifte Ord; vi gav vor Mening til Kende, der var Klang og Fart over det hele, saa stemte vi, og om Aftenen fejrede vi i Fællesskab Sejren eller grød over Nederlaget. Det er sikkert, at dette var der meget mere Fornøjelse ved, men vi er jo alle paa det rene med, at en Valgdag i den Forstand genopstaa ikke; den samlede Valghandling er borte, alt, hvad dermed staar i Forbindelse, er borte, og det eneste, der tilsigtes her, er da ogsaa at vende tilbage til, at der overhovedet staar en Kamp i den enkelte Kreds mellem de enkelte der i Kredsen opstillede Personer. Ikke saaledes, at de gamle Kredse genoplives, thi hvis dette Lovforslag gennemføres, bliver Forholdet langt snarere dette, at saa begravnes endeligt og afgørende det, man kan kalde de historiske Folketingskredse i Danmark. Endnu i dette Øjeblik bestaar de jo saa nogenlunde.